

Avoimet rajapinnat ja sopimusvelvoitteet; kilpailuoikeudellisia näkökohtia

Apulaisjohtaja Valteri Virtanen

9.11.2017

 **Kilpailu- ja
kuluttajavirasto**

kkv.fi

Tausta

- Sopimusvapaus lähtökohtana
- Kilpailuoikeus yleislakina asettaa reunaehdot käyttäytymiselle markkinoilla
- Turvataan kilpailua, ei yksittäisten elinkeinonharjoittajan asemaa tai liiketoiminnan edellytyksiä
- Kilpailulaki perustuu kieltoperiaatteeseen; tietyt kilpailua rajoittavat menettelyt kiellettyjä
- Tarkoitukseltaan ja toisaalta vaikutuksiltaan kilpailua rajoittavat menettelyt

Elinkeinonharjoittajien kilpailua rajoittava yhteistyö

- Sellaiset elinkeinonharjoittajien väliset sopimukset, elinkeinonharjoittajien yhteenliittymien päätökset sekä elinkeinonharjoittajien yhdenmukaistetut menettelytavat, joiden tarkoituksena on merkittävästi estää, rajoittaa tai vääristää kilpailua tai joista seuraa, että kilpailu merkittävästi estyy, rajoittuu tai vääristyy, ovat kilpailulain 5 §:n mukaan kiellettyjä
- Kielletty horisontaalinen yhteistyö voi ilmetä joko yritysten välisinä nimenomaisina sopimuksina tai niihin rinnastettavana yhteisymmärryksenä
- Kiellettyjä ovat myös muut päätökset tai järjestelyt, joilla käytännössä rajoitetaan tai ohjataan horisontaalisessa tasossa yritysten kilpailukäyttäytymistä
- Poikkeussäännöksen (kilpailulain 6 §) tarkoituksena on sallia sellaiset kilpailunrajoitukset, joiden kilpailua edistävät vaikutukset ovat suuremmat kuin niiden kilpailua rajoittavat vaikutukset

Markkinavoiman haitallinen hyväksikäyttö

- Määräävän markkina-aseman väärinkäyttö on kielletty
- Määräävä markkina-asemalla tarkoitetaan sellaista taloudellista vahvuutta, jonka ansiosta yritys pystyy estämään tehokkaan kilpailun säilymisen ja käyttäytyä merkittävässä määrin kilpailijoistaan, asiakkaistaan ja viime kädessä kuluttajista riippumattomasti
- Väärinkäyttöä voi olla esimerkiksi syrjintä, sitominen, toimituksista kieltäytyminen, kohtuuton hinnoittelu...
- Kilpailun toimivuuden kannalta ensisijaista puuttua ns. poissulkeviin menettelyihin eli määräävässä markkina-asemassa olevan toimijan menettelyihin, joilla estetään tai vaikeutetaan kilpailijoiden (kilpailun) toimintaa

Esimerkkitapauksia

- Faba osuuskunta, ProAgria Keskusten Liitto ry ja Suomen Maatalouden Laskentakeskus Oy
  - KKV:n sitoumuspäätös 18.12.2014
  - KKV:n alustavan näkemyksen (2014) mukaan osapuolet olivat käyttäneet väärin määräävää markkina-asemaansa epäämällä muilta yrityksiltä pääsyn jalostus- ja tuotosseurantarekistereihinsä. Tehokas kilpailu markkinoilla edellyttää pääsyä rekistereihin
  - Osapuolet sitoutuivat siihen, että ne rakentavat jalostus- ja tuotosseurantarekistereihinsä sellaiset rajapinnat, jotka mahdollistavat myös kaupallisilla ohjelmistomarkkinoilla toimiville yrityksille pääsyn rekistereihin.

■ Booking.com

- Useita tapauksia ympäri Eurooppaa
- Kysymys ns. MFN tai hintapariteetti –lausekkeista
  - Ns. laaja MFN tarkoittaa, ettei voi missään tarjota halvemmalla kuin mitä tarjoaa kyseiselle alustalle
  - Ns. suppea MFN tarkoittaa, ettei voi esim. omassa online myynnissä tarjota halvemmalla, mutta joissakin tilanteissa esim. kilpailevalle alustalle tai suoraan asiakasyhteydenottoon voi
  - Suppean MFN lausekkeen osalta on useita vaihtoehtoja ja aste-eroja
- Eli siis käytännössä tietty alusta velvoittaa toimijat antamaan itselleen parhaan hinnan
- Ilmiön ongelmallisuus riippuu mm. alustan markkinavoimasta
- Suhtautuminen ilmiöön jakanut mielipiteitä ja eri maissa suhtautuminen on ollut erilaista

Kiitos!